

STUDIJSKO PUTOVANJE U SLAVONIJU

Cilj putovanja:

Upoznavanje sa obnovljenim muzejskim objektima, novim i novijim stalnim muzejskim postavima, sa sadržajima *Memorijalni Vukovar* te sa nekoliko sakralnih objekata.

Vrijeme studijskog putovanja:

3 do 5. travnja 2014.

Itinerar studijskog putovanja:

3. travnja 2014.

ĐAKOVO

Muzej Đakovštine

Po dolasku u Đakovo, prvi sadržaj bio je razgledavanje stalnog postava *Muzeja Đakovštine*. Kroz izložbe kulturno povijesnog postava proveo nas je ravnatelj **Borislav Bijelić**, a kroz etnološki postav kustosica **Branka Uzelac**.

Stalni postav kulturno-povijesnog razvoja Đakova od 13. st. do 40-ih godina 20. stoljeća kompleksnog je karaktera sa prikazima najstarije povijesti Đakova, turskog razdoblja, povijesnog razvoja grada u 17. i 18. stoljeću, uspon građanskog sloja tijekom 19. i u prvim desetljećima 20. stoljeća (razvoj obrta, školstva, aktivnosti pojedinih udruga i institucija, interijer građanskog salona). Zasebna cjelina ovoga postava vezana je uz Domovinski rat.

Stalni postav etnologije u prostoru veličine 124 kvadratna metra ima više tematskih cjelina koje prikazuju svakodnevicu i blagdane hrvatskog seljaka: tekstil i odjevne predmete, gospodarstvo koje se temeljilo na obradi zemlje i stočarstvu, raznovrsno posuđe vezano za tradicijsku prehranu te obrte. Zasebnu cjelinu ovoga postava čini prikaz povijesti Smotre folkloru Slavonije i Baranje *Đakovački vezovi* koja se tradicionalno od 1967. godine održava u ovome gradu.

Nakon razgledavanja Muzeja uslijedio je ručak u restoranu *Verona*.

Katedrala sv. Petra

Stručnom i zanimljivom prezentacijom vodiča **Domagoja Butkovića** sudionicima studijskog putovanja prezentiran je značaj ovoga sakralnog objekta izgrađenog na inicijativu đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera: glavni arhitekti Karlo Rösner i Friedrich von Schmidt, oslici su djelo oca i sina Alexandra Maximiliana i Lodovica Seitza (sljedbenika nazarenskih slikara iz Rima), a najveći dio skulptura na oltarima i reljefa na katedrali realizirali su hrvatski kipari Vatroslav Donegani i Ivan Rendić.

Spomen-muzej biskupa Josipa Jurja Strossmayera

Spomen-muzej znamenitog đakovačkog biskupa razgledali smo bez vodstva. U stalnom su postavu izloženi predmeti vezani za život i biskupovo djelovanje te njegovi portreti različitih autora i iz različitih razdoblja.

VINKOVCI

Gradski muzej Vinkovci

Muzej je smješten u kasnobaroknoj zgradi iz 80-ih godina 18 st. Kroz izložbe stalnog postava proveo nas je ravnatelj Muzeja **Danijel Petković**. U prizemnom dijelu zgrade izloženo je hladno i vatreno oružje, na prvom katu zgrade, u povezanim prostornim cjelinama, postavljen je arheološki postav. Ljubaznošću ravnatelja razgledali smo i nedovršene dijelove postava.

U potkrovlju zgrade, u otvorenoj dvorani, smješten je multimedijalni stalni postav *Etnologija Vinkovaca i okolice*, otvoren 2001. godine u povodu 55. obljetnice Muzeja. Ova izložba tradicijske baštine vinkovačkog kraja s građom iz vremena prve polovice 19. do recentnog doba sadržava tri cjeline s prikazima šokačke tradicijske kulture (šokačke sobe, šokačke okućnice i građanske utjecaje, a u 33 velike vitrine prikazani su nekadašnji *dućani*, izlozi i obrtničke radionice. U središnjem multimedijalnom prostoru održavaju se različite priredbe i kulturna događaja.

4. travnja 2014.

VUKOVAR

Gradski muzej Vukovar

Ravnateljica Muzeja i autorica muzeološke koncepcije **Ruža Marić** upoznala je sudionike putovanja sa obnovom kompleksa dvorca Eltz koja je započeta 2008. godine kao dio projekta Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva kulture i Razvojne banke vijeća Europe *Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok-Vukovar-Vučedol*. Ravnateljica je govorila i o nastavku radova na krilu dvorca za smještaj zbirke donacija likovnih radova hrvatskih i svjetskih umjetnika *Muzej Vukovara u progonstvu*, uz što će se vezati i park skulptura u perivoju Dvorca i duž obale Dunava te projekcijama turističke revalorizacije Muzeja.

U stalnom postavu na više od 3.500 četvornih metara, raspoređenom u 17 soba na I. katu, sa četiri velike tematske cjeline na II. katu i potkrovlju muzeja izloženo je gotovo 2.000 predmeta od kojih oko 1.000 prošlo proces restauracije.

Uz stručno vodstvo kustosa: **Mirele Hutinec** (arheologija), **Tonija Roca** (kulturna povijest) i **Renate Devetak Roca** (etnologija) razgledali smo stalne, multimedijalne izložbe koje prezentiraju povijesti Gradskog muzeja i posebnom dijelu ovoga postava o osnivaču dr. Antunu Baueru te donatorima i sponzorima. Ostale, stalne muzejske izložbe prikazuju prošlost vukovarskog kraja od prapovijesti do suvremenih dana: arheološki postav s posebnim osvrtom na lokalitet Vučedol, izložbe s prikazom povijesti vukovarskog kraja od ranoga srednjeg vijeka do kraja 20. st. uključujući i Domovinski rat s naglaskom na teška oštećenja i uništenja kulturne baštine te etnografski postav koji prikazuje tradicijsku kulturu vukovarskog kraja. Dio ovoga postava čini i zasebna cjelina: izložba narodnih nošnji hrvatskih županija što simbolički povezuju sve krajeve u kojima su u vrijeme progonstva živjeli Vukovarci.

Muzej Vukovarska bolnica 1991.

Multimedijски muzejski postav koji rekonstruira život nekoliko stotina ranjenika i bolničkog osoblja tijekom višemjesečne opsade Vukovara, u podrumskim prostorima vukovarske bolnice, razgledali smo uz vodstvo voditeljice **Nevenke Soldo**.

Na ulazu u muzejski postav pogledali smo videozapis o stradanju bolnice u Domovinskom ratu, potom u hodniku zidne pločice sa natpisima kojima se može pratiti kronologija stradanja bolnice u razdoblju od 2. travnja do 18. studenoga 1991. godine te zidne pločice sa imenima ranjenika i medicinskog osoblja odvedenih iz vukovarske bolnice i pogubljenih na Ovčari. U nekoliko prostora vjerno je rekonstruiran život nekoliko stotina ranjenika i bolničkog osoblja tijekom višemjesečne okupacije grada, prikazani su različiti prostori improvizirane bolnice: šok-soba, soba za roditelje, trudnice, novorođenčad, ranjenike, prostori za medicinsko osoblje, ljekarna, kuhinja i servisne prostorije.

Memorijalno groblje žrtava Domovinskog rata

Nakon Muzeja u vukovarskoj bolnici posjetili smo, i uz sažeti prikaz dežurne djelatnice, razgledali memorijalno groblje žrtava Domovinskog rata na kojemu je do siječnja 2012. godine pokopano ukupno 413 poginulih hrvatskih branitelja, 306 civilnih žrtava iz Domovinskog rata, 115 umrlih HRVI-a, 1 umrli hrvatski branitelj (jedan od vukovarskih zapovjednika) te 45 članova obitelji poginulih hrvatskih branitelja. Na Memorijalnom groblju oblikovano je više cjelina: aleje, memorijalni trg i masovna grobnica. Na Memorijalnom je trgu 2000. godine postavljeno brončano spomen-obilježje s vječnim plamenom. Masovna grobnica, na zatravnjenoj površini, uređena je sa 938 bijelih, mramornih križeva prema broju ekshumiranih žrtava.

Spomen dom Ovčara

U hangaru na Ovčari postavljen je multimedijalni muzejski postav otvoren 2006. godine i razgledan uz uvodno informiranje dežurnog. Multimedijaska prezentacija sa 261 portretom pogubljenih (sa imenom, prezimenom i datumom rođenja), na tamnim zidovima kružnog objekta koji se naizmjenično osvjetljavaju, njihovim osobnim predmetima, u podu, na slami, čahurama u betonskom podu, središnjom spiralom u podu kojom putuju imena 261 žrtve do dna i natrag, 261 svijetlom u stropu iznad spirale, snažno svjedoči o zločinu.

ILOK

Po dolasku u Ilok imali smo ručak u Srijemskoj kući.

Crkva sv. Ivana Kapistrana

Franjevačku i župnu crkvu sv. Ivana Kapistrana (14.-20. st.) razgledali smo bez stručnog vodstva. Od 1700. godine crkva je posvećena talijanskom franjevcu Ivanu Kapistranu, proglašenim svecem 1690., pokopanom u ovoj crkvi, (ćelija-kapelica u kojoj je bolovao i umro 1456. očuvana je u prvotnom stanju).

Muzej grada Iloka

Muzej je smješten u obnovljenom dvorcu Odescalchi (15.-19. st.) u kojemu je 2010. otvoren stalni, multimedijски muzejski postav. Muzej smo razgledali uz stručno i opširno vodstvo kustosice **Ružice Černi**.

Dio postava čini i tematska cjelina vezana za muzejsku zgradu.

Stalne izložbe započinju geološko-paleontološkim prikazom iločkog područja, slijede razdoblja rimske antike i seobe naroda, zatim prikaz svakodnevnog života u 14. st., potom tematski blok *Zlatno doba Iloka – Nikola Iločki (1410.-1477.)* U nastavku povijesnog pregleda predstavljen je Statut grada Iloka iz 1525. g. i faksimil gradskoga grba (Julije

Klović) te je obrađena i tema o sv. Ivanu Kapistranu, razdoblje opasnosti od Turaka i doba turske vladavine (1526.-1688.).

U izložbenom prostoru drugog bloka postava prikazan je život Iloka u doba kneževa Odescalchi (kraj 17. st. - 1945.), a posebne tematske cjeline posvećene su iločkom vlastelinstvu i iločkim plemićkim obiteljima. U stalnom postavu obrađene su i teme: Prvi svjetski rat i propast Austro-Ugarske Monarhije, Drugi svjetski rat, NDH i Jugoslavija. Domovinski rat predstavljen je multimedijским prikazom događaja izrađenim na temelju izvornih videosnimaka.

5. travnja 2014.

OSIJEK

Prije posjete Muzeju Slavonije sudionici studijskog putovanja imali su oko sat i pol slobodnog vremena za razgledavanje sajma antikviteta (na trgu ispred Muzeja) i stare povijesne jezgre.

Muzej Slavonije

Muzej Slavonije, najveći muzej općeg tipa u Hrvatskoj, smješten je u zgradi nekadašnjeg Gradskog magistrata izgrađenoj 1702. godine. Bogatstvom i raznovršnošću građe sa gotovo cijele regije Slavonije i Baranje, dobio je status nacionalne razine.

Uz stručno vodstvo ravnatelja **Grgura Marka Ivankovića** razgledali smo lapidarij i druge izložbe stalnog postava (u zgradi bivšeg gradskog magistrata) koje prikazuju povijesni razvoj osječke regije od prapovijesti do recentnog doba. Ravnatelj nas je upoznao sa planovima o realizaciji novog stalnog muzejskog postava u većem prostoru i drugom objektu. Razgledali smo i gostujuću izložbu *Dječje igračke iz hrvatske baštine* Etnografskog muzeja iz Zagreba. Potom smo, u povijesnoj osječkoj jezgri Tvrđi, razgledali Arheološki postav iz 2007. godine i dvije povremene izložbe: *izložbu Ulaznica za drugi svijet – Egipatska zbirka Muzeja Slavonije* i putujuću izložbu *Anna Frank – povijest za sadašnjost*.

Nakon razgledavanja Muzeja uslijedio je ručak u krčmi *Kod Javora* – objektu smještenom na obali Drave.

Ocjena studijskog putovanja:

Studijsko putovanje realizirano je vrlo uspješno, uz dragocjena stručna vodstva ravnatelja i kustosa pojedinih muzeja / zbirki sudionici su upoznati s bogatom, obnovljenom arhitektonskom baštinom ovih prostora, predmetima iz bogatih muzejskih zbirki izloženim u multimedijalnim suvremenim postavima.

Predsjednica Društva
Marija Ivetić, muzejska savjetnica